

کامدیاکانی شکسپیر. . حه یده ر عه بدولره حمان

وئك چئن شكسپير ل تراژيدیادا نووسر کی شان یی کام وئند بوو،
له مان کاتیشدا ل نووسینی شان یی کامدیشدا باا دست بوو.
ئو ل تئم نی خیدا 17 شان گری کامدی نووسیوو، هئند جار
کامدیای شکسپیری، بکممدیای رمانسیش ناود برت.

لسردمی ئلیزابیسی دا کامیدیا مانای کی جیاوازی هئبوو، جگگی
بایخی پاشاکان و زریندی خیی کی بوو، زرار جاران کام دبوا
شان گگریه کان بئئنجام کی بخت و ر کامتایان پی بت، بئام
شکسپیر بخری زریندی بینرانی کردوو، کام ئارزوویان ئوو بوو
تراژیدیاکانی شکسپیر بوو کامتایم مرگساتان نبت، کام دووچاری
جرک لددگرانی و خمم کی دکردن، بللناوچوونی کاراکتر ئررانی
و رمانسیهکانی و سررکوتنی خیانت کاران و چاوچنك و تماع
کارانی دسمات.

ئگگرچی شکسپیر ویستوی تی در لگگ واقع دا نکات و رووداو کان
وئك خیی بجرجست بکات، لگگ بینرانی خیدا راستگ بت، بئام
همیش بینر ویستوی تی ئوی لواقع دا دبینی لشان و
سینمادا دووبار نبت و، خوازیاری ئوو بوو، شت بین کام
ئاواتی ب دخواز و بشکک لخون و ئاواتی کان.

بی شکسپیر ویستی لررگگی نووسینی شان یی کامدی ئاواتی بشک
لو بینران بدی بئند، بررچاو کردنی ئوی کام هئموو بینران
لبچوون و دنیا بینیدا وئك یك نین، وئك چئن زرک ل بینران
بشان گگریه تراژیدیهکانی کاریگر دبن، بئام بشکی تر هئ
ئارزووی شان یی کامدی دکن .

للایه کی تر و شکسپیر بئم چئند شان گگریه کامدیید ویستوی تی
بئو دسماتی بئر هئموو فرم کی شان ییدا دشک و ب تئیا
تراژیدیا نبت ستر او توو.

بی خیی لزار فرمی جیا جای شان یی داو، بئهمان ئاستی
شان گگریه تراژیدیاکانی.

ئم حات هئر تئها لشان دا نبوو، بئهمان شوو
لسینماشدا، هئر تئها شان گگریه تراژیدیاکانی شکسپیر نکران
بفيلم، بئکو زرک لشان گگریه کامدی و رمانسیهکانیشی.

ئو شان گگریان ل سینماشدا هئمان سررکوتنیان بدست هئناو کام
لشان دا هئبوو.

گړنگترین شانې گڼریدې کومې دیکۍ کانی شکسپیر بریتي بوون لې :

(خونې نیو شوی هاوین، کارۍ کان بېکۍ تاییدۍ کانیانو، وېکۍ حۍزی لږدۍ کۍیت، سیمیلین، خۍ شۍ ویستی هۍ وېکۍ بې هودۍ یې، هاوار بې هاوار، بازگانۍ قینیسیا، هاوسۍرۍ خۍ شۍ بېزمۍ کانی وندرسون، ژاوۍ ژاوۍ کۍ بې ئۍ نجام، بیرسیلیس، میر تیر، راهۍ نانی پلنگ، کومې دیکۍ هۍ وېکۍ کان، گڼۍ وېکۍ، شوی دوانزۍ هۍ م، دوو خزمۍ باشۍ کان، حیکا یې تی زستان. هۍ ندۍ لږۍ خنۍ گرانیش پۍ بیان و ابوو، ئو شانې گڼریدۍ یې بې کومې دیکۍ ناو نراون، لږۍ سۍ ندا شانې گڼرۍ ری رۍ مانسین.

شکسپیر هۍ وېکۍ داوۍ لږۍ رووی زمان و دیالۍ گڼو، بې شۍ وازۍ کۍ کومې شۍ فاف ترو سان تر شانې گڼریدۍ کانی دا وېکۍ و زمانۍ کۍ میللیانۍ یان بداتۍ، کۍ بې شۍ زۍ ریان لۍ م خاۍ ناۍ دا گرد دۍ بوونۍ وې:

▪ لږۍ شانې گڼریدۍ کومې دیکۍ بې پلۍ یې کوم پستی بې دیمۍ و رووداو بې ستوو، کۍ لږۍ گڼۍ دروست کردنی هۍ ندۍ دیمۍ و جوولۍ کۍ مۍ دی بینۍر بې نۍتۍ پېکۍ نین .

▪ ململانۍ یې گڼۍ نجه دۍ دارۍ کان کۍ زۍ رجاران کۍ شۍ یان لږۍ گڼۍ گڼۍ ورۍ کانیان دا بوو .

* لږۍ کۍ جودا بوونۍ وېکۍ پاشان گڼۍ انۍ وېکۍ باوۍ شۍ یې کتر، لږۍ چوارچیوۍ کۍ مۍ دیمۍ نی سۍرۍ ژرو تۍ نز ئامۍ زدا .

▪ تۍ وېکۍ بازی و ئۍ نجامۍ کانی، کۍ بینۍر زۍ رجاران بې هۍ ی ئاشکرا بوونی ئو تۍ وېکۍ بازیانۍ و ریسوا بوونی کاراکتۍرۍ کانی دۍ خۍ شۍ بووۍ و کۍ و تۍ پېکۍ نین.

* کۍ شۍ و گرفتۍ کانی ناو خۍ زان، کۍ هۍ ندۍ جار بینۍر لږۍ گڼۍ ئو واقعۍ پېکۍ نیوو، رۍ ننگۍ زۍ رجاران واقعۍ خۍ تۍ دا دۍ زیبۍ تۍ وېکۍ و ئویش بوو بېتۍ بې شۍ لږۍ رووداوو کاراکتۍرۍ کانی. یې کۍ لږۍ دیارترین شانې گڼریدۍ کومې دیکۍ کانی شکسپیر (خۍ ونۍ لږۍ نیو شوی هاوین دا) یې شکسپیر، کۍ دۍ وېکۍ نۍ و چوارچیوۍ یې کۍ خۍ یاۍ، هاوکوف لږۍ گڼۍ واقعۍ داو رووداوۍ کانی لږۍ (ئۍ سینا) روودۍ دن.

لږۍ و نمایشۍ دا کاراکتۍری (بۍ تۍ م) دۍ بېتۍ گوۍ درۍ ژو ئاشقی تیتانیای شازن دۍ بېت، بې یې هۍ ندۍ جار نمایشۍ کۍ بې ناوی(خۍ ونۍ بۍ تۍ م) یش ناو نراوۍ.

هۍ روا نمایشۍ (شوی دوانزۍ هۍ م) شانې گڼریدۍ کۍ مۍ دی نۍ بووۍ کۍ هۍر تۍ نها خۍ وېکۍ بهۍ نۍتۍ پېکۍ نین، بې کۍ لږۍ بنۍ چۍ دا شانې گڼریدۍ کۍ تراژیدی بوو، بې م شکسپیر بېرگۍ کۍ خۍ یاۍ لږۍ بېر کردووۍ.

شانځگړيۍ کې له ناو شانځگړيۍ کې تر داښتو و دابښی
کردوو به چنډ به شلک له هره ریه کېکیان خوندی دپاری کردوو
و هډموو خوندی کانیښی به یکه به ستی توو.

به یه زړه له خنځران نه و شلوازی نه یوان تراژیدیاو
که مډیا یان له شانځگړيۍ کانی شکسپیر به شلوازی (که مډیا ی
تراژیدی Tragicomedy) ناو ناو.

فیلمی سږد می ون بوون

سالی 2015 د رهځنځری ناسراو (ریتشاردبراسیول) فیلم کې
که مډی د رباری ژیا نی شکسپیر به رهځم هډنا که تیدا سوودی
له چیر که واقعی شکسپیر بینوو ، د رهځنځر نه و سږد می
له ژیا نی شکسپیر ناو ناو (سږد می ون بوون) و تیدا باس
له ژیا نی سادی رځانۍ شکسپیر د کات بهر له وۍ نه و
ناوداریۍ تید جیهانیۍ هډه ، له وانۍ باسی نه و د کات که
چن شکسپیر چته تیپۍ کې گرانۍ رکه ، به نام دواتر له
تیپۍ که به د ریان ناو ، به یه به ناچاری له جلو بهرگۍ کې
نه ناسراودا ، د ستی کردوو به کاسی تته ماتۍ فرشی
له بازارا کانی له ندن.

د رهځنځر شکسپیری کردوو به پیاوۍ کې به کارو کاسی، که نه و
به کاریۍ زړه جاران هډه شۍ له ژیا نی خزانۍ کردوو ، به یه
سۍ ری خۍ له گوندۍ کې خیان (ستراتفرد) هډه گرتوو ، به و
ئاواتۍ بچۍ ته شارو د ست بکات به کاری نووسینی شانځگړی.

د رهځنځر به ونگرتنی نه م رووداوانۍ ژیا نی شکسپیر رووی
کردۍ ته شوۍ نه له دایک بوونی شکسپیر که پشته به ناوی (ولیم
(ناو نرابوو ، به نه وۍ له و شوۍ نه وارۍ کانی نه و نووسر
بلیم ته به سر کات و.